

Sygn. akt **XXVII Ca 1217/17**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 września 2017 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XXVII Wydział Cywilny-Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący:	SSO Ada Sędrowska

po rozpoznaniu w dniu 21 września 2017r. w Warszawie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa **N. R.**

przeciwko **(...) S.A. w W.**

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy w Warszawie

z dnia 9 listopada 2016 r., sygn. akt II C 1492/16

- 1. zmienia zaskarżony wyrok i oddala powództwa, zasądzając od N. R. na rzecz (...) S.A. z siedzibą w W. kwotę 377 zł (trzysta siedemdziesiąt siedem złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu;**
- 2. zasądza od N. R. na rzecz (...) S.A. z siedzibą w W. kwotę 165 zł (sto sześćdziesiąt pięć złotych) tytułem zwrotu kosztów instancji odwoławczej.**

SSO Ada Sędrowska

Sygn. akt XXVII Ca 1217/17

UZASADNIENIE

N. R. wniosła zasądzenie od (...) Spółki akcyjnej z siedzibą w W. kwoty 250 euro wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 16.08.2015 roku do dnia zapłaty tytułem odszkodowania za opóźniony lot, a także o zasądzenie zwrotu kosztów procesu.

W uzasadnieniu wskazano, że na dzień 15.08.2014 roku, został zaplanowany lot na trasie B. - Ł., realizowany przez spółkę. Lot został opóźniony o ponad 3 godziny.

(...) S.A. w W. wniosły o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów procesu. Spółka przyznała opóźnienie lotu oraz obecność powódki na pokładzie, podnosząc zarzut przedawnienia na podstawie art. 778 k.c.

Wyrokiem z dnia 9 listopada 2016 roku Sąd Rejonowy dla m.st W. w W. zasądził od (...) Spółki Akcyjnej w W. na rzecz N. R. kwotę 250 euro z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 16 sierpnia 2015 roku do dnia zapłaty oraz kwotę 407 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

W pisemnym uzasadnieniu Sąd Rejonowy powoła następujące ustalenia i motywy rozstrzygnięcia:

R. R., ojciec i przedstawiciel ustawowy małoletniej N. R., w dniu 30 lipca 2014 roku zawarł z biurem (...) – za pośrednictwem strony internetowej umowę o świadczenie usługi turystycznej dla czterech osób, w tym dla małoletniej, w której zawierał się również transport lotniczy na trasie z Ł. do B. i z powrotem. Lot z B. do Ł., w dniu 15 sierpnia 2014 roku, zaplanowany był na godz. 16:50, faktycznie odbył się z opóźnieniem przekraczającym 3 godziny.

Pismem z dnia 5 lutego 2016 roku N. R. wezwała (...) S.A. w W. do zapłaty odszkodowania za opóźniony lot w kwocie 250 euro powołując się na Rozporządzenie 261/04 w terminie 7 dni.

Przy tak ustalonych okolicznościach faktycznych Sąd Rejonowy uznał powództwo za uzasadnione.

Podstawę prawną rozstrzygnięcia Sądu stanowiły przepisy Rozporządzenia (WE) nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 roku, ustanawiające wspólne zasady odszkodowania i pomocy dla pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lub dużego opóźnienia lotów, uchylające rozporządzenie (EWG) nr 295/91 (Dz.U.UE L z dnia 17 lutego 2004 r.). Zgodnie z artykułami 5, 6 i 7 ww. rozporządzenia pasażerów opóźnionych lotów należy traktować jak pasażerów odwołanych lotów, w związku z czym mogą oni powoływać się na prawo do odszkodowania przewidziane w art. 7 rozporządzenia, jeżeli poniosą stratę czasu wynoszącą co najmniej trzy godziny, czyli jeżeli przybędą do ich miejsca docelowego co najmniej trzy godziny po pierwotnie przewidzianej przez przewoźnika lotniczego godzinie przylotu.

Sąd Rejonowy wskazując na podstawę roszczenia dochodzonego przez powodów stwierdził jednocześnie, że zarzut pozwanego o przedawnieniu jest niezasadny. Zdaniem Sądu art. 775 k.c.m wyłącza zastosowanie art. 778 k.c, bowiem przepisów k.c. o umowie przewozu nie stosuje się do przewozu lotniczego w ogóle, a nie tylko w zakresie w jakim jest ona uregulowana w przepisach odrębnych. Sąd Rejonowy wskazał ponadto, że roczny termin dotyczy umowy przewozu, natomiast roszczenie dochodzone przez powódkę nie jest roszczeniem kontraktowym, lecz ma charakter deliktowy. Dlatego też do roszczeń z tytułu opóźnionego lotu zastosowanie ma trzyletni termin przedawnienia wynikający z art. 442¹ k.c.- jak dla roszczeń o naprawienie szkody wywołanej czynem niedozwolonym

Powołując się na art. 481 § 1 k.c. Sąd Rejonowy stwierdził również, że powódce należały się odsetki za opóźnienie w wypłacie odszkodowania. O kosztach postępowania Sąd Rejonowy orzekł w oparciu o art. 98 § 1 i 3 w zw. z art. 100 zd. 2 k.p.c.

Wyrok Sądu Rejonowego apelacją zaskarżyły (...) S.A. z siedzibą w W., wnosząc o jego zmianę i oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie kosztów procesu.

Skarżący wyrokowi zarzucili:

1. naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 118 k.c. poprzez jego zastosowanie i uznanie, że roszczenie o zryczałtowane odszkodowanie, o którym mowa w art. 7 ust. 1 Rozporządzenia (WE) nr 261/2004 Parlamentu i Rady z dnia 11 lutego 2004 r. ustanawiające wspólne zasady odszkodowania i pomocy dla pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lub dużego opóźnienia lotów, uchylające rozporządzenie (EWG) nr 295/91 (dalej Rozporządzenie (WE) nr 261/2001) przedawniają się z upływem lat 10, tj. na ogólnych zasadach,
2. naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 778 k.c. w związku z art. 775 k.c. poprzez jego niezastosowanie i nieuwzględnienie zarzutu przedawnienia roszczenia, zgłoszonego przez pozwaną, wskutek przyjęcia, że roszczenie o zryczałtowane odszkodowanie, o którym mowa w art. 7 ust. 1 Rozporządzenia (WE) nr 261/2004 przedawnia się z upływem lat 10, a nie z upływem 1 roku od dnia wykonania przewozu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pozwanej spółki jest zasadna. Wskazać jednak należy, że nie wszystkie podniesione w niej zarzuty były trafne, w szczególności naruszenia art. 118 k.c. Jak wynika z motywów rozstrzygnięcia, przepis ten nie stanowił podstawy rozważań Sądu Rejonowego. Oceniając zgłoszony przez pozwaną zarzut przedawnienia Sąd Rejonowy uznał bowiem, że roszczenie powódki nie przedawnia się na zasadach ogólnych w terminie 10-letnim ale w terminie 3-letnim, tak jak roszczenia o naprawienie szkody wywołanej czynem niedozwolonym. Sąd uznał, że podstawą roszczenia jest zdarzenie inne niż umowne tj. spowodowanie starty czasu pasażera na skutek odpowiednio dużego opóźnienia lotu.

Mając jednak na uwadze, że ustawodawca przyjął, z pewnymi modyfikacjami, model apelacji pełnej, który charakteryzuje się tym, że sąd odwoławczy na skutek wniesionej apelacji ma możliwość ponownego, merytorycznego rozpoznania sprawy w granicach apelacji, rola sądu II instancji nie ogranicza się do kontroli zaskarżonego orzeczenia w świetle podniesionych przez skarżącego zarzutów, lecz postępowanie apelacyjne stanowi kontynuację postępowania przed sądem I instancji. Naruszenie przepisów prawa materialnego sąd odwoławczy bierze pod uwagę bez względu, czy naruszenie to było podniesione w środku zaskarżenia.

Pomimo błędnie sformułowanego zarzutu Sąd Okręgowy uznał, że pozwany skutecznie podniósł zarzut przedawnienia roszczenia, powołując się na treść art. 778 k.c. w zw. z art. 775 k.c.

Wbrew stanowisku strony powodowej, powołane przepisy mają zastosowanie również wówczas, wówczas gdy podróżny wykonuje lot na podstawie umowy, która nie jest zawarta bezpośrednio z przewoźnikiem.

Jak wskazał Trybunał Sprawiedliwości w wyroku z dnia 11 maja 2017 roku C-302/16 Rozporządzenie nr 261/2004 obejmuje zarówno przewoźników lotniczych wykonujących lub zamierzających wykonać lot zgodnie z umową zawartą z pasażerem lub działającej w jego imieniu innej osoby prawnej lub fizycznej, mającej umowę z tym pasażerem. Celem rozporządzenia jest bowiem zapewnienie wysokiego poziomu ochrony pasażerów poprzez ustanawianie wspólnych zasad systemu należnych im odszkodowań w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lotu lub jego dużego opóźnienia dla pasażerów lotów regularnych, ale również pasażerów lotów nieregularnych, w tym także stanowiących część zorganizowanych wycieczek (motyw 1,4,5 Rozporządzenia). Przepisy te ustanawiają jednakowe dla wszystkich pasażerów zryczałtowane odszkodowanie za lot opóźniony, różnicowane długością lotu, bez względu na to czy pasażer miał umowę zawartą bezpośrednio z przewoźnikiem, czy za pośrednictwem osób trzecich, czy była ona częścią imprezy turystycznej, w której pasażer brał udział.

Jak podkreślał Trybunał Sprawiedliwości w swoich orzeczeniach (m.in. w sprawie C-344/04) szkody powstałe na skutek odwołania, czy opóźnienia lotu lub nie przyjęcia pasażera na pokład są niemal identyczne dla wszystkich tych podróżnych i przez to mogą być naprawione poprzez ujednoczone i zryczałtowane odszkodowanie, które ma zadośćuczynić starcie czasu. Zgodnie z powołanym rozporządzeniem uprawnienia pasażerów, bez względu na sposób zawarcia umowy z przewoźnikiem, są równe i jednakowe, podobnie jak obowiązki wykonującego lot przewoźnika wobec tych osób. Zasady te nakazują również zapewnić pasażerom opóźnionego lotu jednakowy sposób dochodzenia do wypłaty odszkodowania. Jeśli tak, to powinni być oni również zrównani w niekorzystnych skutkach prawnych spowodowanych z jednej strony upływem czasu, z drugiej niewykonywaniem przez uprawnionego przysługujących mu uprawnień (uprawniony nie ma obowiązku korzystania ze swego prawa, wykonywania go, jednak musi liczyć się w takim wypadku z powstaniem niekorzystnych dla siebie skutków prawnych, łącznie z utratą prawa).

Tak więc wychodząc od celu przepisów rozporządzenia i zasad stanowiących jego podstawę przyjąć należy, iż pozostawiając każdemu z państw członkowskich ustalenie przepisów regulujących przedawnienie roszczeń (wyrok TSUE z dnia 22 listopada 2012 roku w sprawie C-139/11) przy ich stosowaniu uwzględniać należy nie tylko zasady równowagi i skuteczności, ale także jednolitości i równości w dochodzeniu odszkodowania bez względu na sposób zawarcia umowy z przewoźnikiem.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy uznał, że termin przedawnienia roszczeń o odszkodowanie przewidziany w art. 7 powołanego rozporządzenia winien być stosowny jednakowo w stosunku do wszystkich pasażerów spełniających przesłanki wskazane w rozporządzeniu, bez względu na rodzaj stosunku umownego łączącego strony tj. czy przewóz odbywał się na podstawie samodzielnej umowy przewozu zawartej pomiędzy pasażerem i przewoźnikiem, czy na podstawie umowy mieszanej o usługę turystyczną w ramach lotu czarterowego.

W samym rozporządzeniu nr 261/2004 nie rozstrzygnięto charakteru prawnego odpowiedzialności przewoźnika lotniczego, w szczególności nie wskazano, czy wynika ona z umowy, czy zobowiązania pozaumownego, nie budzi jednak wątpliwości, że odszkodowanie przysługujące na podstawie art. 7 ust.1 rozporządzenia stanowi cywilnoprawną kompensację szkód materialnych i niematerialnych, związanych z nienależytym wykonaniem przez przewoźnika zobowiązania wynikającego z zawartej umowy przewozu. (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 marca 2017 roku III CZP 111/16). Jak podkreślił Sąd Najwyższy we wskazanym orzeczeniu umowny charakter odpowiedzialności przewoźnika na podstawie powołanego rozporządzenia został wyraźnie przyjęty także w orzecznictwie TSUE (wyrok z dnia 9 lipca 2009 roku w sprawie C-204/08; wyrok z dnia 23 października 2012 roku w połączonych sprawach C-581/10 i C-629). Sąd Najwyższy przesądzając o umownym charakterze roszczeń wykluczył również tezę o przedawnieniu roszczeń pasażerów na podstawie art. 442¹ k.c. Dlatego też nie można się zgodzić z zaskarżonym wyrokiem, co do przyjętego przez Sąd Rejonowy terminu przedawnienia roszczenia dochodzonego w niniejszej sprawie przez powódkę.

Jak wynika z treści pozwu powódka dochodząc odszkodowania na podstawie art. 7 rozporządzenia 261/2004 wskazywała na opóźnienie lotu, który odbył się w dniu 15 sierpnia 2014 roku. Roczny termin przedawnienia określony w art. 778 k.c. upłynął z dniem 15 sierpnia 2015 roku. Pozew w przedmiotowej sprawie złożony został w dniu 31 marca 2016 roku, a zatem po upływie terminu przedawnienia. Pozwany mógł więc skutecznie uchylić się od zaspokojenia roszczenia powódki (art. 117 § 2 k.c.). Przedawnienie objęło również dochodzoną należność uboczną, odsetki ustawowe, które przedawniają się w terminie 3 lat, z zastrzeżeniem, że co do zasady nie później niż z upływem terminu przedawnienia roszczenia głównego.

Mając powyższe na uwadze na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. Sąd Okręgowy zmienił zaskarżony wyrok w pkt I, zmieniając jednocześnie rozstrzygnięcie co do kosztów procesu. Z uwagi na to, że powództwo w całości zostało oddalone, Sąd Okręgowy uznał powódkę za przegrywającą sprawę i na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c., statującego zasadę rozdziału kosztów zgodnie odpowiedzialnością za wynik procesu, zasądził od powódki na rzecz pozwanej spółki kwotę złotych 377 zł, przyjmując że na koszty te składała się kwota 360 złotych tytułem wynagrodzenia pełnomocnika pozwanego (§ 2 pkt.2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. 2015, poz. 1800) i 17 złotych tytułem opłaty od pełnomocnictwa. O kosztach postępowania instancji odwoławczej Sąd Okręgowy orzekł mając za podstawę art. 108 zd. 1 k.p.c. w zw. z art. 98 § 1 i 3 k.p.c., przyjmując że na kwotę zasądzoną składały się: kwota 30 złotych tytułem opłaty od apelacji i kwota 135 złotych tytułem wynagrodzenia pełnomocnika zgodnie § 10 ust. 1 w zw. z § 2 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie po zmianie z dnia 3 października 2016 roku (Dz. U. 2016 , poz. 1668).